Nr. 32 Poniedziałek 4 (17) lutego 1913 r. Rok VIII

WYCHODZI CODZIENNIE RANO OPRÓCZ DNI POŚWIĄTECZNYCH.
Adres Redakcyi i Administracyi: Kijów, Kreszczatyk 38.
Telefony: Redakcyi № 24-64. Administracyi № 16-72.
Rękopisów Redakcya nie zwraca.
Administracya otwarta od g. 10—4 po poł. i od 5—7 wieczorem.
Ogłoszenia przyjmuje się do godziny 6-ej wieczorem.

DZIENNIK KIJOWSKI

PISMO POLITYCZNE, SPOŁECZNE I LITERACKIE.

	mies.	kwart.	półrocz.	rocz.
PRENUMERATA: W kraju	1.—	3.—	6.—	12.—
Za granicą	1.50	4.50	9.—	18.—

Za zmianę adresu 30 kop.
OGŁOSZENIA: Za wiersz petitowy lub jego miejsce przed tekstem 40 kop. pierwszy i 20 kop. każdy następny raz. NEKROLOGIA po 40 kop. od wiersza petitowego za każdy raz. W rubryce „Nadesłane" wiersz petitowy lub jego miejsce 1 rb.
Numer pojedynczy 5 kop.
Prenumeratę i ogłoszenia przyjmuje Administracya.

Telegramy.

Od korespondentów własnych i Agencyi Petersburskiej.

Sprawy bałkańskie.

Pod Skutari.

Konstantynopol (AP). Urzędownie doniesiono, iż dn. 22 go stycznia, liczący 16,000 ludzi oddział czarnogórski zaatakował Tarabosz i Bardanioli, lecz został odparty, tracąc 3,000 zabitych i rannych. Na polu bitwy czarnogórcy porzucili 6 armat i dużo zapasów wojennych.

Rzym (Wł.). Dzienniki włoskie donoszą, że czarnogórcy pod Skutari stracili 5,000 zabitych i rannych.

Pod Gallipoli.

Konstantynopol (AP). Po południu w pobliżu Gallipoli rozpoczęła się wielka bitwa. Awangarda bułgarska posunęła się o 8 kilometrów naprzód.

Konstantynopol (AP). Podczas porażki pod Gallipoli raniony został Enver-bej, który zdołał jednakże wsiąść na holownik, skąd przeniesiony został na pancernik „Thurgut-rejs".

Sofia (AP). Po nieudanem lądowaniu turków w Szar-Kioju z pola walki zabrano 1,000 trupów. Jeńcy tureccy utrzymują, iż korpus desantu wsadzono na statki w Konstantynopolu. Wiele żołnierzy zbiegło przed wsiadaniem.

Zatopienie transportowców wojennych.

Paryż (Wł.). Do pism donoszą, że artylerya bułgarska zatopiła na morzu Marmara dwa transportowce tureckie z wojskiem.

Pod Czataldżą.

Białogród (Wł.). Półurzędownie donoszą z Czataldży, że turcy zaatakowali bułgarów pod Aklamed, przyczem oddział lewego skrzydła tureckiego zmusił bułgarów do cofnięcia się pod Czyflin.

W Adryanopolu.

Sofia (AP). Bombardowanie Adryanopola wznieciło pożar w kilku dzielnicach. Oddział turecki zbiegł do obozu bułgarskiego.

Sofia (AP). Rząd w zasadzie przychylił się do próśb konsulów, znajdujących się w Adryanopolu o zapewnienie bezpieczeństwa cudzoziemcom i wspólnie ze sztabem generalnym szuka sposobu ochrony ich życia, który nie nie stoi na przeszkodzie operacyom wojennym armii bułgarskiej.

Berlin (AP). Według informacyi ze źródeł kompetentnych, Bułgarya, z powodu remonstracyi mocarstw, jest bardziej skłonna do zadośćuczynienia życzeniom w sprawie ochrony bezpieczeństwa cudzoziemców w Adryanopolu.

Białogród (Wł.). Pisma donoszą, jakoby Szükri-basza w jednym z ostatnich telegramów doniósł Porcie, że prowiantu w Adryanopolu starczy zaledwie na 5 dni.

Rzym (Wł.). Bombardowanie Adryanopola trwa w dalszym ciągu. Całe miasto znajduje się w płomieniach. Rząd bułgarski zgodził się na opuszczenie miasta przez niektórych cudzoziemców, pod warunkiem jednakże szczegółowego ich skontrolowania.

Sprawa albańska.

Konstantynopol (AP). Były gubernator Ipeku członek komitetu młodotureckiego Diafer-Tajar wyjeżdża przez Wiedeń do Albanii celem zorganizowania ruchu powstańczego przeciwko serbom.

Wiedeń (AP). W sprawie wysłania do Albanii komisyi, mającej na celu ustalenie granic nowego państwa, do gazet donoszą ze źródeł dobrze poinformowanych, iż podobnego wniosku nie składano urzędownie konferencyi ambasadorów.

Wiedeń (Wł.). W drodze półurzędowej zakomunikowano, że Austrya odrzuca projekt konferencyi międzynarodowej określenia granic Albanii, ponieważ opracowany przez mocarstwa projekt oddziałałby jedynie jako zwłoka, wówczas, gdy opinia publiczna z niecierpliwością żąda jaknajszybszego rozwiązania tej kwestyi.

Londyn (Wł.). Cała prasa zapatruje się na sytuacyę polityczną dość pesymistycznie. Dzienniki sądzą, iż sporna sprawa określenia granic Albanii nie da się rozwiązać w drodze pokojowej.

Wojna.

Bukareszt (AP). Z Konstantynopola donoszą, iż rząd w dalszym ciągu zachowuje milczenie o operacyach wojennych pod Gallipoli, gdzie wskutek porażki armii Fechri-baszy, którego stanowisko objął były minister marynarki Churtmid-basza, sytuacya jest krytyczna. Zbiegowie, którzy przybyli do Kalikratii, położonej niedaleko Czekmedże, donoszą o złupieniu przez turków wsi Ikonomio, Eksastero i Kolus. Ludność grecka zwróciła się do patryarchatu z prośbą o wysłanie parostatku do brzegów Miriafito, Szar-Kioja i Syliwrii, celem zabrania ludności cierpiącej nędzę. Rząd nie udzielił jeszcze na to odpowiedzi. Po porażce w Midyi jazda kurdyjska powróciła do koszar, położonych na na brzegu azyatyckim Konstantynopola, gdzie dokonywa grabieży i morduje chrześcijan. Admirał francuski zwołał komendantów okrętów zagranicznych na naradę, celem zarządzenia niezbędnych środków.

Posiłki.

Białogród (AP). Wysłano z Niszu pod Adryanopol cały oddział artyleryi oblężniczej.

Paryż (Wł.). Dzienniki notują pogłoskę, że flota grecka wysadziła 15 tys. wojska greckiego na półwyspie Gallipolijskim. Miejsce desantu nie jest dokładnie znane.

Alarmy.

Wiedeń (Wł.). Tutejsze koła bankowe alarmowane są niedającemi się na razie sprawdzić pogłoskami o nowych zarządzeniach wojskowych w Austryi.

Wolna Kreta.

Ateny (Wł.). Donoszą tutaj z Kanei, że dowódca krążownika angielskiego w zatoce Sudy „Jarmouth" wydał rozkaz opuszczenia flag tureckiej oraz mocarstw opiekuńczych. Na ich miejsce wywieszono flagę kreteńską. Jest to oznaka, iż mocarstwa ostatecznie złożyły mandat opiekuńczy nad Kretą.

Wypadek ten wywołał nieopisaną radość wśród kreteńczyków.

Nastrój w Bułgaryi.

Bukareszt (Wł.). Na terytoryum rumuńskie w znacznej ilości uciekają dezerterzy bułgarscy. Z ich opowieści można wnosić, że nastrój w armii bułgarskiej jest wysoce przygnębiony. Wśród ludności Bułgaryi panuje wrogie przeciw wojnie usposobienie. Bułgarzy są zupełnie wyczerpani długą, kosztowną i pociągającą wiele ofiar ludzkich, wojną.

Żądania mocarstw.

Londyn (AP). Według informacyi korespondenta Pet. Ag. Tel., w odpowiedzi na propozycye tureckie mocarstwa nalegają na przyjęcie przez Portę wszystkich żądań, zawartych w nocie mocarstw, doręczonej Kiamilowi baszy.

Nowe ustępstwo Turcyi.

Paryż (Wł.). Do „Echo de Paris" donoszą z Konstantynopola, że Hakki-basza ma wystąpić w Londynie z nową propozycyą odstąpienia Bułgaryi całego terytoryum, położonego na północ od linii Midya-Adryanopol. Terytoryum to ma pozostać niezawisłą kolonią muzułmańską.

Przed wznowieniem rokowań.

Konstantynopol (AP). Naczelnik kancelaryi ministerstwa skarbu Reszid Kemal mianowany został drugim delegatem i wyjeżdża do Londynu.

Optymizm.

Wiedeń (AP). „Corr. Bureau" komunikuje, że w pochodzącym ze specyalnego źródła artykule „Neues-Wiener-Tageblatt" zaznaczono, iż wyższe koła polityczne jednogłośnie nadają wyjątkowe znaczenie pismu cesarza Franciszka Józefa, ponieważ przy rozstrzyganiu i łagodzeniu spornych kwestyi odegra ono rolę potężnego czynnika, będąc wskazówką oryentacyjną o charakterze pokojowym.

Sfery dobrze poinformowane są zadowolone z rezultatów misyi Hohenlohe. Zgodne wystąpienia Austryi i Rosyi uchodzą za nieulegające wątpliwości.

Stwierdzoną identyczność tendencyi pokojowych, potwierdzonych w Petersburgu i Wiedniu, powitano w Berlinie jaknajprzychylniej.

Tym sposobem utrwala się nadzieja, że wielkie mocarstwa zachowają jednomyślność tak w samych tendencyach, jak i we wcielaniu ich w praktyce celem zachowania pokoju.

Wiedeń (AP). W związku z artykułem „Neues Wiener Tageblatt" w kołach dyplomatycznych panuje przekonanie, że pisząc o zgodnych wystąpieniach Austro-Węgier i Rosyi gazeta miała na myśli możliwość przedsięwzięcia przez oba mocarstwa środków ku zmniejszeniu zbrojeń w miejscowościach, gdzie takowe wywołane zostały wypadkami na półwyspie bałkańskim.

Berlin (AP). „N.-D. Allg. Ztg" oświadcza, że trudności, połączone z rozstrzygnięciem kwestyi granic Albanii, są przesadzane przez prasę. Istotnie nie osiągnięto jednomyślności Europy co do pewnych punktów, jednak praca w tym kierunku trwa w dalszym ciągu. Gazeta nie może podzielić poglądu, jakoby misya ks. Hohenlohe nie osiągnęła celu. Przeciwnie, zbliżenie polityczne pomiędzy Najjaśniejszym Panem a cesarzem Franciszkiem Józefem ułatwia rozstrzygnięcie kwestyi.

Zbrojenia.

Fiume (AP). Spuszczony został na wodę krążownik „Nawarra".

Ottawa (AP). Kanadyjska izba niższa zatwierdziła kredyt w wysokości 35 mil. dolarów na budowę 3 dreadnoughtów dla floty brytańskiej.

Petersburg (AP). Komisya do spraw wojennych i marynarki na posiedzeniu zamkniętem przyjęła całkowicie projekt wyasygnowania sum na uzupełnienie zapasów artyleryi i udoskonalenie obrony państwa, wyraziwszy szereg życzeń dalszego udoskonalenia obrony.

Fundusz narodowy.

Kraków (AP). Gazeta „Czas" umieściła na swych łamach odezwę Rady Narodowej nawołującej społeczeństwo polskie do składania ofiar celem prędkiego utworzenia funduszu narodowego wobec nadzwyczajnej potrzeby i doniosłości chwili.

Rokowania rumuńsko bułgarskie.

Bukareszt (AP). Wznowienie rokowań rumuńsko-bułgarskich w Sofii wywołało ożywione komentarze prasy rumuńskiej. Prasa wyraża życzenia rychłego załatwienia kwestyi, przewlekanie której potęguje podniecenie w kraju.

Londyn (AP). Agencya Reutera została poinformowana, że na konferencyi ambasadorów omawiano propozycye Turcyi w sprawie interwencyi mocarstw na rzecz załagodzenia zatargu rumuńsko-bułgarskiego. Postanowiono doradzić tak w Sofii jak i w Bukareszcie zachowanie umiarkowania.

Sofia (AP). Ghika odbył naradę półtoragodzinną z Sarafowem. Na naradzie obecny był Danew.

Wiedeń (Wł.). Według informacyi zaczerpniętych z tutejszych kół dyplomatycznych układy rumuńsko-bułgarskie nie mają żadnych widoków powodzenia. Rumunia w ciągu dni najbliższych obsadzi Sylistryę. Ostatnie oświadczenie Rumunii posiada charakter ultimatum.

Rewolucya w Meksyku.

Meksyk (AP). Po trwających przez dni kilka walkach ulicznych, prezydent podał się do dymisyi.

Meksyk (AP). Według najnowszych wiadomości, Madero nie podał się do dymisyi i oświadczył senatowi, że raczej umrze, niż złoży pełnomocnictwa. W odpowiedzi na propozycyę senatu zawieszenia akcyi wojennej, Diaz oświadczył, iż nastąpi to po dymisyi Madero.

Veto Tafta.

Vaszyngton (AP). Taft złożył veto przeciwko projektowi prawa o niedopuszczaniu emigrantów-analfabetów.

Powstanie arabów.

Sanaa (Arabia). (AP). Arabowie należący do szczepu „katabe" zabili na granicy Adenu angielskiego wicegubernatora i ranili kilku urzędników. Powstanie wywołane zostało utworzeniem komór celnych wzdłuż granicy.

„Tajne nauczanie".

Lublin (AP). We wsi Żabno pow. krasnostawskiego wykryto w domu włościanina tajną szkółkę polską, do której uczęszczało 22 dzieci.

Lublin (AP). W roku 1912 w gubernii lubelskiej wykryto 20 tajnych szkół polskich i żydowskich.

Uwolnienie.

Mińsk (Wł.). Onegdaj wypuszczono z więzienia na wolność księdza Maliszewskiego.

Konfiskata.

Petersburg (AP). Skonfiskowano gazety: „Prawda" za artykuły „Nie zapominać, a pamiętać" i „Coś nie nie coś o strajkach", oraz „Łucz" za artykuł „Duma Państwowa. Mowa soc.-demokraty Petrowskiego".

Petersburg (AP). Skonfiskowano numer z dnia 2 lutego gazety „Wiecz. Wrem." za artykuł „Lis i kury".

Skazanie redaktora.

Kiszyniów (AP). Redaktor pisma „Drug" skazany został na pięć miesięcy więzienia za umieszczenie artykułu p. t. „Kilka słów o kasacyi", w którym omawiana była działalność byłego wiceministra Charuzina.

Opinia Rodzianki.

Petersburg (Wł.). Gazety wieczorne zamieszczają wywiad u Rodzianki, który nie sądzi by w pierwszej Dumie panowała nuda. Posiedzenia plenarne oraz komisyi są uczęszczane przez posłów. Pewne osłabienie energii Dumy Rodzianko przypisuje tamującej działalności Rady Państwa.

Chwostow.

Petersburg (Wł.). „Riecz" zamieszcza rewelacye znanego działacza społecznego Aleksandra Stachowicza dotyczące Chwostowa, który będąc gubernatorem stosował do pewnego przedsiębiorcy teatralnego represye administracyjne z powodu odmowy dwóch aktorek przybycia na kolacyę. Stachowicz, proponując Chwostowowi pociągnięcie go do odpowiedzialności za oszczerstwo, nazywa Chwostowa „donżuanem pod wzmocnioną ochroną".

Rezygnacya.

Petersburg (Wł.). Pisma donoszą, iż redaktor „Prawitielstw. Wiestnika" Baszmaków po rozmowie z Makłakowem wahał się w ciągu dwóch dni, następnie napisał do Makłakowa list, w którym oświadcza, że rezygnuje ze stanowiska redaktora, ponieważ nie może zmienić swego zdania w sprawach bałkańskich i uważa politykę dyplomacyi rosyjskiej za zgubną.

300-lecie Domu Romanowów.

Petersburg (AP). Na prezesa komisyi rozpatrującej sprawę udziału Dumy w uroczystościach 300-letniego jubileuszu domu Romanowów obrano październikowca Warun-Sekreta, na wiceprezesa nacyonalistę Ławrowa i na sekretarza postępowca Karaułowa. Episkop Antoniusz w imieniu prawicowców zaproponował wybudować w Petersburgu sobór; Krupienskij mówiąc, iż poddanymi wielkiego Cesarstwa Rosyjskiego są nietylko prawosławni, wskazał na konieczność stworzenia czegoś, co byłoby wyrazem uczuć wszystkich poddanych. Grupa centrum opracowuje projekty funduszu imienia Romanowów na cele ekonomicznego rozwoju ludności i utworzenia komitetu niesienia pomocy sierotom bez różnicy wyznania. Hrabia Bennigsen wypowiedział się również przeciwko wzniesieniu soboru, ponieważ takowy buduje się w Kostromie. Październikowcy proponują założenie muzeum, któreby zgromadziło wszystko co dotyczy panowania Domu Romanowów. Pozostałe frakcye nie złożyły wniosków.

Wyjazd ambasadora.

Petersburg (AP). Wyjechał za granicę ambasador włoski Melegari.

Nietolerancya.

Petersburg (Wł.). „Nowoje Wremia" donosi, że Sabler złożył Kokowcewowi swą opinię w sprawie dumskiego projektu wolności wyznań, wskazując, iż projekt przeprowadza system niezgodny z duchem praw zasadniczych, wobec czego wydział wypowiada się kategorycznie przeciwko projektowi.

Petersburg (Wł.). Komisya Rady Państwa, rozpatrująca projekt prawa o szkołach prywatnych, uchyliła wniosek prawicowców, głoszący, że niechrześcijanie, sektanci i staroobrzędowcy mogą zakładać szkoły wyłącznie dla swych współwyznawców. Zdecydowano, iż zarządzającymi szkół, do których uczęszczają chrześcijanie, mogą być tylko chrześcijanie.

KRONIKA.

Kalendarzyk.

Dziś 4 (17) Andrzeja B. W.
Jutro 5 (18) Agaty P. M.
Wschód słońca o godz. 7 m. 11.
Zachód słońca o godz. 5 m. 17.
Długość dnia godz. 9 m. 58.

Kalendarzyk Historyczny.

16 lutego n. st.

Roku 1704. Zjazd Konfederacyi Wielkopolskiej w Warszawie uwalnia od posłuszeństwa Augustowi II.

17 lutego n. st.

Roku 1817. Mocarstwa rozbiorowe zawierają umowę, ograniczającą prawa przyznane Krakowowi art. XIII jego konstytucyi.

— **Z T-wa rz.-kat. szpitala w Kijowie.** We wtorek dnia 5 b. m. o godz. 8 wieczorem odbędzie się w mieszkaniu p. S. Syroczyńskiego (W. Włodzimierska 12) wspólne zebranie członków zarządu z komisyą budowlaną. Przedewszystkiem będą rozpatrzone raz jeszcze i ewentualnie zatwierdzone projekty planu szpitala. Poza tem, oprócz niektórych spraw bieżą-

cych ma być zdecydowana sprawa wynajęcia personelu dla przyjmowania i dozoru materyału budowlanego, dostawa którego rozpocznie się niebawem. Roboty ziemne na placu, należącym do T-wa, posunęły się naprzód; splantowana powierzchnia wynosić będzie około tysiąca sążni kwadratowych. Barak drewniany, mający służyć jako kantor i skład materyałów, jest już wybudowany. Zarząd T-wa zawarł umowę o dostawę pół miliona cegieł z miejscowych cegielni i 10 wagonów wapna z Kadzielni, gub. kieleckiej.

— **Sprostowanie.** W sobotnim numerze w artykule prof. Bohdana Szyszkowskiego p t. „Odkrycie Ramsay'a" wkradł się cały szereg błędów korektorskich. Tak w wierszu 29 od góry czytać należy helu zamiast tlenu, w wierszu 41 od góry — atomowi zamiast atomki, w wierszu 48 od góry—najcięższe zamiast najczestsze, w wierszu 19 od dołu—helu zamiast belenu.

Z ostatniej chwili.

(Od korespondentów własnych i Agencyi Petersburskiej).

W Adryanopolu.

Paryż (Wł.). Bułgarya poinformowała urzędownie mocarstwa, iż pozwoli cudzoziemcom na opuszczenie Adryanopola. Podobno opuściło już miasto 300 osób. Kilku konsulów pozostało.

Misya Hakki-baszy.

Konstantynopol (Wł.). Celem misyi Hakki-baszy w Londynie i Paryżu jest załatwienie trudności finansowych Turcyi. Zaproponuje on przywileje Francyi w Syryi i koncesye na budowę kolei, wzamian rząd francuski ma poprzeć żądania Turcyi w sprawie Adryanopola i udzielić znacznej pożyczki.

Przyszłe rokowania pokojowe odbędą się prawdopodobnie w Paryżu.

Pogrzeb Schuhmeiera.

Wiedeń (Wł.). W pogrzebie posła Schuhmeiera wzięło udział pół miliona osób. Z całej Austryi i Niemiec zjechały liczne deputacye. Pogrzeb miał przebieg spokojny.

Zgon.

Warszawa (Wł.). W Warszawie zmarł w wieku 45 lat Wincenty Karpiński, ziemianin siedlecki, wybitny teoretyk rolnictwa, zasłużony pracami z dziedziny gleboznawstwa, b. profesor politechniki lwowskiej. Zmarły miał objąć katedrę w Dublanach.

Odmowa Bułgaryi.

Sofia (Wł.). Bułgarya odmawia odstąpienia Balczika i Sylistryi i przystaje na uregulowanie granicy Rumunii na północ od Kawarny.

„Hamidie".

Londyn (Wł.). Pod Maltą oczekiwana jest bitwa krążownika tureckiego „Hamidie" z czyhającymi nań torpedowcami greckimi.

Powstanie w Albanii.

Białogród (Wł.). W Albanii Issa Boletinac organizuje regularne drużyny, uzbrojone w nowoczesne karabiny, i oddziały dla walki podjazdowej z serbami, przygotowując na wiosnę powstanie ogólne.

W okolicy Monastyru mają miejsce poważne starcia. Dowódcy serbscy zażądali 8,000 posiłków. Panuje przekonanie, iż powstanie w Albanii organizuje Austrya.

Z Dalekiego Wschodu.

Tokio (AP). Na bankiecie, urządzonym przez T-wo azyatyckie „Tao-Du-Bunkoj", Sun-Jat-Sen oświadczył, że rewolucya chińska dzięki Japonii zakończyła się pomyślnie. Chińczycy i japończycy obronią przed Europą i Ameryką Daleki Wschód, który powinien pozostać przy narodach azyatyckich.

Kaszgar (AP). Nowoprzybyły dowódca wojsk prowincyi sintsiańskiej Pi-Taj-Jan reorganizuje pośpiesznie wojska chińskie na wzór europejski.

Wobec konieczności wydatkowania na ten cel znacznych sum, zaproponował on kupcom miejscowym wzięcie udziału w pokryciu pożyczki wewnętrznej na cele wojenne.

Redaktor odpowiedzialny Regina Żmijewska — Drukarnia Polska w Kijowie, ulica Kreszczatyk № 36 — Wydawca Antoni Zieleński.